

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Н А К А З

25.11.2011 N 1368

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
15 грудня 2011 р.
за N 1447/20185

Про затвердження Положення
про дошкільний навчальний заклад сімейного типу

Відповідно до Закону України "Про дошкільну освіту" ([2628-14](#)), з метою реалізації державної політики щодо забезпечення конституційних прав і державних гарантій дітям дошкільного віку, забезпечення різнобічного розвитку дітей дошкільного віку з урахуванням здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб в умовах, наближених до сімейних, **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Положення про дошкільний навчальний заклад сімейного типу, що додається.

2. Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Єресько О.В.) забезпечити державну реєстрацію цього наказу в установленому законодавством порядку в Міністерстві юстиції України.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Жебровського Б.М.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Д.В.Табачник

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки, молоді
та спорту України
25.11.2011 N 1368

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
15 грудня 2011 р.
за N 1447/20185

ПОЛОЖЕННЯ
про дошкільний навчальний заклад сімейного типу

I. Загальні положення

1.1. Дошкільний навчальний заклад сімейного типу (далі - заклад) є закладом, в якому забезпечується фізичний, розумовий і психологічний розвиток дітей віком від двох місяців до 6 (7) років, що перебувають у родинних стосунках, де забезпечується їх догляд, розвиток, виховання та навчання в умовах сім'ї, відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти з максимальним використанням засобів родинної педагогіки.

Такі заклади створюються з урахуванням специфіки місцевості та демографічної ситуації для забезпечення здобуття дошкільної освіти дітьми відповідного віку, які перебувають у родинних стосунках.

1.2. Заклад у своїй діяльності керується Конституцією України ([254к/96-ВР](#)), Законами України "Про освіту" ([1060-12](#)), "Про дошкільну освіту" ([2628-14](#)), іншими законодавчими актами, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами МОНмолодьспорту, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, цим Положенням та статутом закладу.

1.3. Заклад утворюється у разі потреби: комунальної форми власності - місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування; приватної - відповідного рішення засновника (власника) на базі дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів, навчально-виховних комплексів, у будівлях та житлових приміщеннях родин, у яких виховується 2-3 і більше дітей відповідного віку, які перебувають у родинних стосунках. Приміщення повинні відповідати санітарно-гігієнічним та іншим нормам, правилам і стандартам, що регламентують роботу дошкільних навчальних закладів. При цьому враховуються соціально-економічні, національні, культурно-освітні і мовні потреби громадян, наявність території для облаштування майданчиків, належної матеріально-технічної, навчально-методичної бази, кадрового забезпечення.

1.4. Метою діяльності такого закладу є створення умов, наближених до родинних, для здобуття якісної дошкільної освіти дітьми відповідного віку та максимальне використання у вихованні дітей потенціалу родинної педагогіки.

II. Завдання та напрями діяльності закладу

2.1. Основними завданнями закладу є:

забезпечення здобуття якісної дошкільної освіти дітьми відповідного віку за місцем проживання відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;

створення умов, наближених до родинних, для здобуття дітьми дошкільної освіти;

забезпечення всебічного розвитку дітей дошкільного віку відповідно до їх нахилів, здібностей, індивідуальних та фізичних особливостей в умовах, наближених до родинних;

виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій та звичаїв, формування навичок взаємодопомоги та товариства;

здійснення комплексу заходів, направлених на охорону життя і зміцнення здоров'я дітей, їх догляд, забезпечення їхнього інтелектуального і особистісного розвитку, емоційного комфорту;

забезпечення наступності та перспективності між дошкільною та початковою загальною освітою;

надання методичної та консультаційної допомоги сім'ям, залучення батьків до процесу розвитку, виховання та навчання дитини;

взаємодія з громадськими організаціями з метою сприяння всебічному розвитку дітей в умовах, наближених до родинних;

впровадження експериментальної та інноваційної діяльності з питань родинного виховання.

2.2. Заклад проводить діяльність за такими основними напрямками:

організація роботи закладу в умовах, наближених до родинних, з метою виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти та навчально-виховних програм розвитку дітей дошкільного віку, затверджених МОНмолодьспортом;

соціальна адаптація дітей до умов дошкільного закладу;

проведення різних форм освітнього процесу (заняття в гуртках, секціях, студіях тощо) для своєчасного виявлення, підтримки та розвитку природних нахилів і здібностей дітей;

надання батькам кваліфікованої допомоги з питань розвитку, виховання, навчання дітей;

сприяння всебічному розвитку дитини в сім'ї, формування стосунків з членами родини та громади.

III. Організаційно-правові засади діяльності закладу

3.1. Заклад є юридичною особою і діє на підставі статуту, який затверджується засновником (власником) за погодженням з відповідним органом управління освітою і реєструється місцевим органом виконавчої влади.

3.2. Заклад має печатку, штампи, бланки встановленого зразка, реєстраційний рахунок в органах Державної казначейської служби (для комунальних закладів), рахунки в банках (для приватних закладів).

3.3. Створення, ліквідація, реорганізація закладу незалежно від підпорядкування, форми власності здійснюються відповідно до законодавства.

3.4. У закладі можуть функціонувати:

групи із забезпечення ранньої соціальної адаптації дітей до умов дошкільного навчального закладу для дітей віком від двох місяців до трьох років;

групи для дітей віком від трьох до шести (семи) років.

3.5. У закладі може бути організована робота клубів, секцій, гуртків, студій для дітей віком від трьох до шести (семи) років.

3.6. Режим роботи закладу незалежно від підпорядкування і форми власності встановлюється його засновником (власником) за погодженням з відповідними органами управління освітою та органами управління охорони здоров'я.

3.7. За бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, у закладі можуть функціонувати групи з різним режимом перебування дітей.

3.8. Групи комплектуються за родинними та іншими (територіальними) ознаками з урахуванням нахилів, здібностей та інтересів дітей, стану їх здоров'я, побажань батьків або осіб, які їх замінюють, відповідно до нормативів наповнюваності, санітарно-гігієнічних норм і правил утримання дітей у дошкільних навчальних закладах.

Засновник (власник) може встановлювати меншу від нормативів наповнюваність груп дітьми.

3.9. Переведення дітей з однієї вікової групи до іншої, формування новостворених груп здійснюються наприкінці літнього оздоровчого періоду (серпень).

3.10. Прийом дітей до закладу здійснюється його завідувачем (директором) протягом календарного року на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють, медичної довідки про стан здоров'я дитини з висновком лікаря, що дитина може відвідувати дошкільний навчальний заклад, довідки дільничного лікаря про епідеміологічне оточення, свідоцтва про народження.

3.11. Під час прийому дитини до закладу його завідувач (директор) зобов'язаний ознайомити батьків або осіб, які їх замінюють, із статутом закладу, іншими документами, що регламентують його діяльність.

3.12. За дитиною зберігається місце в закладі комунальної форми власності у разі її хвороби, на період карантину, санаторного лікування, відпустки батьків або осіб, які їх замінюють, а також у літній оздоровчий період (75 днів).

3.13. Відрахування дитини із закладу комунальної форми власності може здійснюватися:

за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють;
на підставі медичного висновку про стан здоров'я дитини, що унеможливило її подальше перебування у закладі такого типу;
у разі невнесення без поважних причин батьками або особами, які їх замінюють, плати за харчування дитини протягом двох місяців.

Адміністрація закладу зобов'язана письмово повідомити батьків або осіб, які їх замінюють, про відрахування дитини не менш як за 10 календарних днів.

Забороняється безпідставне відрахування дитини із закладу.

3.14. Заклад веде в установленому порядку облік дітей, які його відвідують.

3.15. Дітям можуть надаватися додаткові освітні послуги, які не визначені Державною базовою програмою, лише на основі угоди між батьками або особами, які їх замінюють, та закладом у межах граничнодопустимого навантаження дитини, визначеного МОНмолодьспортом разом з МОЗ.

IV. Організація навчально-виховного процесу

4.1. Зміст дошкільної освіти у закладі визначається Базовим компонентом дошкільної освіти. Дошкільна освіта у закладі здійснюється за програмами, навчально-методичними посібниками, затвердженими в установленому законодавством порядку.

4.2. З метою своєчасного виявлення, підтримки та розвитку природних нахилів і здібностей дітей заклад може організовувати освітній процес за одним чи кількома пріоритетними напрямками (художньо-естетичний, фізкультурно-оздоровчий, музичний тощо).

4.3. Діяльність закладу регламентується цим Положенням та планом роботи, який складається на навчальний рік і оздоровчий період, затверджується завідувачем (директором) закладу, погоджується з відповідним органом управління освітою. План на оздоровчий період додатково погоджується з територіальною

санітарно-епідеміологічною службою.

V. Організація харчування дітей

5.1. Заклад забезпечує збалансоване харчування дітей, необхідне для їх нормального росту і розвитку із дотриманням натурального набору продуктів, визначених МОЗ спільно з МОНмолодьспортом за погодженням з Мінфіном.

5.2. Режим харчування залежить від режиму роботи закладу та тривалості перебування у ньому дітей. Інтервали між прийомами їжі не повинні перевищувати три-чотири години.

5.3. Діти, які перебувають у закладі понад чотири години, обов'язково забезпечуються харчуванням.

VI. Медичне обслуговування дітей

6.1. Медичне обслуговування дітей у закладі здійснюється на безоплатній основі медичними працівниками, які входять до штату цього закладу або відповідних закладів охорони здоров'я, і передбачає проведення обов'язкових медичних оглядів, у тому числі медичних оглядів перед профілактичними щепленнями, проведення профілактичних щеплень згідно з календарем щеплень, надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі, організацію заходів для госпіталізації (у разі показань) та інформування про це батьків або осіб, які їх замінюють.

6.2. Заклад забезпечує належні умови для роботи медичного персоналу та проведення лікувально-профілактичних заходів.

VII. Учасники навчально-виховного процесу

7.1. Учасниками навчально-виховного процесу у закладі є діти дошкільного віку, педагогічні, медичні працівники, помічники вихователів, батьки або особи, які їх замінюють.

7.2. На посаду педагогічного працівника закладу призначається особа, яка має відповідну вищу педагогічну освіту, а саме освітньо-кваліфікаційний рівень магістра, спеціаліста, бакалавра або молодшого спеціаліста (до введення в дію Закону України "Про освіту" ([1060-12](#)) - вищу або середню спеціальну освіту), а також стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки.

7.3. Педагогічні працівники закладу підлягають обов'язковій атестації, яка проводиться один раз на п'ять років.

7.4. Права, обов'язки та соціальні гарантії працівників закладу визначаються законодавством України та правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу.

7.5. Працівники закладу несуть відповідальність за збереження життя, фізичне і психічне здоров'я вихованців згідно із законодавством України.

7.6. Працівники закладу проходять періодичні безоплатні медичні огляди в установленому законодавством України порядку.

VIII. Управління дошкільним навчальним закладом

8.1. Керівництво закладом здійснює його завідувач (директор).

8.2. На посаду завідувача (директора) закладу призначається особа, яка є громадянином України, має відповідну вищу педагогічну

освіту не нижче освітнього - кваліфікаційного рівня "спеціаліст", стаж педагогічної роботи у сфері дошкільної освіти не менш як три роки, а також організаторські здібності та стан здоров'я якої не перешкоджає виконанню професійних обов'язків.

8.3. Завідувач (директор) закладу:

здійснює керівництво і контроль за діяльністю закладу;
діє від імені закладу, представляє його в державних та інших органах, установах і організаціях, укладає угоди з юридичними та фізичними особами;

розпоряджається в установленому порядку майном, коштами закладу і відповідає за дотримання фінансової дисципліни та збереження матеріально-технічної бази закладу;

приймає на роботу та звільняє з роботи працівників закладу;

затверджує штатний розпис за погодженням із засновником (власником) закладу;

контролює організацію харчування і медичного обслуговування дітей;

затверджує правила внутрішнього трудового розпорядку, посадові інструкції працівників за погодженням з профспілковим комітетом;

забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних, протипожежних норм і правил техніки безпеки, вимог безпечної життєдіяльності дітей і працівників;

відповідає за реалізацію завдань дошкільної освіти, визначених Законом України "Про дошкільну освіту" ([2628-14](#)), та забезпечення рівня дошкільної освіти у межах державних вимог до її змісту і обсягу;

контролює відповідність застосовуваних форм, методів і засобів розвитку, виховання і навчання дітей їх віковим, психофізіологічним особливостям, здібностям і потребам;

підтримує ініціативу щодо вдосконалення навчально-виховної роботи, заохочує творчі пошуки, дослідно-експериментальну роботу педагогів;

організовує різні форми співпраці з батьками або особами, які їх замінюють;

щороку звітує про свою діяльність на загальних зборах колективу закладу та батьків або осіб, які їх замінюють.

8.4. Органом громадського самоврядування є загальні збори працівників закладу та батьків або осіб, які їх замінюють, що скликаються не рідше ніж один раз на рік.

8.5. У закладі може утворюватися і діяти піклувальна рада - орган самоврядування, який формується з представників органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій, навчальних закладів, окремих громадян з метою залучення громадськості до розв'язання проблем освіти, створення сприятливих умов для ефективної роботи закладу. Піклувальна рада діє відповідно до законодавства.

IX. Фінансово-господарська діяльність та матеріально-технічна база закладу

9.1. Фінансово-господарська діяльність закладу провадиться на основі кошторису, який складається і затверджується відповідно до законодавства та статуту закладу.

9.2. Джерелами фінансування закладу є кошти:

засновника (власника);

відповідних бюджетів (для комунальних закладів) у розмірі, передбаченому нормативами фінансування;

батьків або осіб, які їх замінюють;

добровільні пожертвування і цільові внески фізичних і юридичних осіб;
інші кошти, не заборонені законодавством України.

9.3. Штатні розписи комунальних закладів затверджуються відповідним органом управління освітою, приватних – власником (засновником) на основі Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів, затверджених МОНмолодьспортом за погодженням з Мінфіном.

9.4. Матеріально-технічна база закладу включає будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, інвентар, обладнання, транспортні засоби, службове житло, інші матеріальні цінності, вартість яких відображено у балансі закладу.

9.5. Заклад за погодженням із засновником (власником) може придбавати і орендувати необхідне обладнання та інше майно; отримувати допомогу від підприємств, установ, організацій або фізичних осіб; здавати в оренду приміщення, споруди, обладнання юридичним та фізичним особам для провадження освітньої діяльності згідно із законодавством.

9.6. Ведення діловодства, бухгалтерського обліку та статистичної звітності у закладі здійснюється відповідно до законодавства.

Х. Контроль за діяльністю закладу

10.1. Державний контроль за діяльністю закладів здійснюють МОНмолодьспорт, інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані дошкільні навчальні заклади, Державна інспекція навчальних закладів, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації та підпорядковані їм органи управління освітою, органи місцевого самоврядування.

10.2. Основною формою державного контролю за діяльністю закладів є державна атестація, яка проводиться не рідше одного разу на десять років у порядку, встановленому МОНмолодьспортом.

10.3. Зміст, форми та періодичність контролю, не пов'язаного з навчально-виховним процесом у закладах, встановлюються їх засновником (власником).

Т.в.о. директора департаменту
загальної середньої
та дошкільної освіти

Т.В.Панасюк